

ผลกระทบของการเมืองในระดับท้องถิ่นต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย
The impact of local politics on sustainable development in Thailand

น.ส.วรรณภา ศรีชัยกุล¹

Miss.Wanna srichaikul

บทคัดย่อ

การเมืองในระดับท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย เนื่องจากการตัดสินใจทางการเมืองที่เกิดขึ้นในพื้นที่ท้องถิ่นมีผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การเมืองท้องถิ่นในประเทศไทยมีความสำคัญในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยเฉพาะในการตัดสินใจเรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ การสร้างโครงสร้างพื้นฐาน และการส่งเสริมกิจกรรมที่สามารถสร้างผลประโยชน์ในระยะยาวให้กับชุมชน อย่างไรก็ตามการเมืองในระดับท้องถิ่นสามารถนำไปสู่ปัญหาที่อาจกระทบต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่นการใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อประโยชน์ส่วนตัว หรือการตัดสินใจที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการจริงของชุมชน ซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่เสมอภาคในการเข้าถึงทรัพยากร การพัฒนาไม่เท่าเทียม และการทำลายสิ่งแวดล้อมในบางกรณี ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนคือการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองในระดับท้องถิ่น การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา การเสนอความคิดเห็น และการติดตามผลการดำเนินงาน เป็นส่วนสำคัญที่สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการดำเนินการต่างๆ ทั้งนี้การพัฒนาที่ยั่งยืนต้องพึ่งพาการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาชนในการร่วมกันแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาความยั่งยืนในระดับท้องถิ่น ปัญหาที่เกิดจากการเมืองท้องถิ่นที่ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือการขาดข้อมูลที่แม่นยำในการตัดสินใจ ซึ่งส่งผลให้การพัฒนาที่ยั่งยืนไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น การสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน และการเพิ่มขีดความสามารถในการตัดสินใจของผู้มีอำนาจในระดับท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย

คำสำคัญ: ผลกระทบ, การเมืองในระดับท้องถิ่น, การพัฒนาที่ยั่งยืน, ประเทศไทย

¹ นักวิชาการอิสระ ; independent Scholar,Thailand

Abstract

Local politics play a crucial role in sustainable development in Thailand, as political decisions made at the local level have a direct impact on economic, social, and environmental development. Local politics in Thailand is significant in terms of local development planning, particularly in decisions related to the use of natural resources, infrastructure development, and promoting activities that can provide long-term benefits to communities. However, local politics can also lead to issues that may affect sustainable development, such as the misuse of political power for personal gain or decisions that do not align with the real needs of the community. This can result in unequal access to resources, unequal development, and environmental degradation in some cases. A key factor impacting sustainable development is public participation in the local political decision-making process. Providing opportunities for citizens to engage in the development process, offer opinions, and monitor the progress of implementation is essential in enhancing efficiency and transparency in operations. Sustainable development relies on the involvement of all sectors, whether public, private, or civil society, to jointly address problems and promote sustainability at the local level. Problems arising from local politics include the lack of coordination between relevant agencies or the absence of accurate data for decision-making, which can hinder the full progress of sustainable development. Therefore, raising awareness about sustainable development and enhancing the decision-making capacity of local authorities is crucial in fostering sustainable development in Thailand.

Keywords: Impact, Local politics ,Sustainable development ,Thailand

1. บทนำ

การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable development) เป็นแนวทางสำคัญในการสร้างความสมดุลระหว่าง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการเติบโตในระยะยาวโดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพชีวิตของประชาชน (Sachs, 2015, p. 29) องค์การสหประชาชาติได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งประกอบด้วย 17 เป้าหมายครอบคลุมด้านต่างๆ เช่น การลดความเหลื่อมล้ำ ความมั่นคงทางอาหาร การศึกษา และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (United Nations, 2015, p. 7)

สำหรับประเทศไทยแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนได้รับการบรรจุอยู่ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจแบบมีส่วนร่วมและเป็นธรรมรวมถึงการส่งเสริมการบริหารจัดการ

ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561, น. 15) อย่างไรก็ตามการดำเนินนโยบายด้านนี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะการเมืองระดับท้องถิ่นซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดแนวทางการพัฒนาที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่

ความเชื่อมโยงระหว่างการเมืองระดับท้องถิ่นและการพัฒนาที่ยั่งยืน การเมืองระดับท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อทิศทางของการพัฒนาที่ยั่งยืน เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรและบริหารงบประมาณเพื่อพัฒนาชุมชนในระดับฐานราก (Wong, 2013, p. 78) ในประเทศไทยการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นทำให้หน่วยงานปกครองตนเอง เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีบทบาทสำคัญในการกำหนดและดำเนินนโยบายที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ การเมืองท้องถิ่นไทยยังคงเผชิญกับปัญหาหลายประการที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้แก่ความไม่มีเสถียรทางการเมืองโดยมีการเปลี่ยนแปลงผู้นำท้องถิ่นบ่อยครั้งอาจส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องของนโยบายพัฒนา (Mutebi, 2004, p. 99) การทุจริตและการใช้อำนาจในทางที่ผิด การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่ไม่โปร่งใสอาจนำไปสู่การกระจุกตัวของผลประโยชน์และทำให้โครงการพัฒนาไม่เกิดผลตามเป้าหมาย (Painter, 2006, p. 65) ข้อจำกัดด้านงบประมาณและศักยภาพของหน่วยงานท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งยังขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนานโยบายที่มีประสิทธิภาพ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และทำความเข้าใจถึงบทบาทของการเมืองระดับท้องถิ่นในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทยโดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อสะท้อนถึงผลกระทบที่การเมืองระดับท้องถิ่นมีต่อกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งข้อท้าทายและโอกาสที่เกิดจากการดำเนินการในระดับท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและการปฏิบัติจริงในพื้นที่ต่างๆ ประเด็นสำคัญในการศึกษาคือการเมืองระดับท้องถิ่นมีผลกระทบต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างไร? และบทบาทที่ควรจะเป็นของการปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมคืออะไร? ซึ่งจะช่วยทำความเข้าใจถึงการเชื่อมโยงระหว่างกระบวนการทางการเมืองในระดับท้องถิ่นและผลลัพธ์ของการพัฒนาในระยะยาว รวมถึงข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทยในอนาคต

2. แนวคิดการปกครองส่วนท้องถิ่นและการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.1 แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development)

การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นจากความต้องการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และยังคงรักษาคุณภาพชีวิตของประชาชนในอนาคต แนวคิดนี้ได้รับการนิยามโดยองค์การสหประชาชาติในปี 1987 ว่า “การพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการในปัจจุบันโดยไม่ทำให้อนาคตไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้” (World Commission on Environment and Development, 1987, p. 43)

การพัฒนาที่ยั่งยืนประกอบไปด้วยสามมิติหลักที่สำคัญ ได้แก่มิติทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจในระยะยาวโดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ แต่จะพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของ

ประเทศได้อย่างยั่งยืน มิติทางสังคมโดยการเสริมสร้างความยุติธรรมและการเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาให้กับทุกกลุ่มคนในสังคม ทั้งในเรื่องการศึกษา การสุขภาพ และการลดความยากจน และมิติทางสิ่งแวดล้อมโดยการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Meadows et al., 2004, p. 77)การพัฒนาที่ยั่งยืนจึงต้องสามารถทำงานร่วมกันในทุกมิติได้อย่างสมดุล โดยไม่ให้ผลกระทบในด้านหนึ่งกระทบต่อด้านอื่น ๆ

2.2 บทบาทของการปกครองส่วนท้องถิ่นในกระบวนการพัฒนา

การปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน เพราะการตัดสินใจและการดำเนินงานที่ดีในระดับท้องถิ่นสามารถสร้างความแตกต่างในการพัฒนาในแต่ละพื้นที่ได้ (Göçoğlu & Göçoğlu, 2024, p. 1-12) หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น เช่นเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการวางแผนพัฒนาในท้องถิ่นโดยทำงานใกล้ชิดกับประชาชนเพื่อเข้าใจถึงปัญหาและความต้องการในพื้นที่ ซึ่งทำให้สามารถจัดการทรัพยากรและสร้างโครงการที่มีผลกระทบในเชิงบวกกับชุมชนได้อย่างตรงจุด นอกจากนี้การปกครองท้องถิ่นยังช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจด้านการพัฒนาในท้องถิ่น โดยอาศัยกระบวนการประชาธิปไตยในท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมในการวางแผนและติดตามผลกระทบของโครงการต่าง ๆ (Rosenbaum, 2023, p. 64)

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

การเมืองท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกระบวนการพัฒนา เพราะการเมืองระดับท้องถิ่นเป็นระดับที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้โดยตรงในการกำหนดทิศทางการพัฒนาในชุมชนของตน เมื่อประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจทางการเมือง ท้องถิ่นจะสามารถสะท้อนความต้องการและข้อเสนอแนะจากชุมชนไปสู่การดำเนินการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นยังสามารถเสริมสร้างความไว้วางใจระหว่างประชาชนและหน่วยงานปกครองท้องถิ่น ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่มีความยั่งยืนและเหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ (Putnam, 2000, p. 182) ความเชื่อมั่นในการทำงานของรัฐบาลท้องถิ่นและความโปร่งใสในการตัดสินใจจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาอย่างยั่งยืน

3. การเมืองท้องถิ่นในประเทศไทย

การเมืองท้องถิ่นในประเทศไทยมีความสำคัญมากในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน เพราะเป็นระดับการปกครองที่ใกล้ชิดกับประชาชน ทำให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาของท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในประเทศไทยระบบการปกครองท้องถิ่นประกอบไปด้วยองค์กรที่แตกต่างกันหลายประเภท ซึ่งมีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นและในการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจในระดับพื้นที่ต่างๆของประเทศ

3.1 โครงสร้างการปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย

โครงสร้างการปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยประกอบด้วยหน่วยงานที่สำคัญหลายประเภท ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) โดยมีรายละเอียดดังนี้

องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหน่วยงานปกครองท้องถิ่นที่มีหน้าที่ดูแลการพัฒนาในระดับจังหวัดมีการเลือกตั้งผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยตรงผ่านการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด และสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีบทบาทสำคัญในการบริหารงานด้านสาธารณสุข ปลอดภัย การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการสร้างความเป็นธรรมในระดับจังหวัด (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2020)

เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลและพัฒนาพื้นที่ในระดับชุมชนและตำบล โดยเทศบาลจะทำหน้าที่ในเขตเมืองหรือเขตเทศบาล ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลจะดูแลในพื้นที่ที่ไม่เป็นเขตเมือง ซึ่งทั้งสองหน่วยงานมีบทบาทสำคัญในการจัดการทรัพยากรท้องถิ่นและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ (สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น, 2020)

รูปแบบการบริหารและความสัมพันธ์กับภาครัฐส่วนกลาง การบริหารงานในระดับท้องถิ่นของประเทศไทยมักจะมีการจัดการที่แตกต่างกันไปตามประเภทของหน่วยงานปกครอง โดยหน่วยงานระดับท้องถิ่นจะได้รับงบประมาณจากรัฐบาลกลางและมีหน้าที่ในการจัดสรรให้แก่โครงการต่างๆในท้องถิ่น การบริหารงานของหน่วยงานท้องถิ่นจะขึ้นอยู่กับนโยบายและกรอบการทำงานที่รัฐบาลกลางกำหนด แต่ในขณะเดียวกันก็มีความยืดหยุ่นในการจัดการภายในพื้นที่ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2020)การมีความสัมพันธ์ที่ระหว่างภาครัฐส่วนกลางและท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้การบริหารการพัฒนาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการทางการเมืองได้อย่างแท้จริง

3.2 ปัญหาและข้อจำกัดของการเมืองท้องถิ่นในประเทศไทย

การเมืองท้องถิ่นในประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับพื้นที่ แต่ก็ยังเผชิญกับความท้าทายและข้อจำกัดที่อาจทำให้การดำเนินการต่างๆ ไม่สามารถบรรลุผลตามที่คาดหวังได้ ความท้าทายเหล่านี้มีหลายมิติ โดยเฉพาะในเรื่องการกระจายอำนาจ การทุจริตและความไม่โปร่งใส และการมีส่วนร่วมของประชาชน

การกระจายอำนาจเป็นหนึ่งในข้อจำกัดที่สำคัญของการเมืองท้องถิ่นในประเทศไทย คือปัญหาการกระจายอำนาจที่ยังไม่เต็มที่ แม้ว่าจะมีการพัฒนากฎหมายและแนวทางการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นในระดับต่างๆ แต่ภาครัฐส่วนกลางยังคงมีอิทธิพลในการตัดสินใจและกำหนดทิศทางการพัฒนาในหลายๆ ด้าน การที่หน่วยงานท้องถิ่นมีอำนาจที่จำกัดในการดำเนินการต่างๆ อาจทำให้ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในระดับท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การกระจายอำนาจที่ไม่ชัดเจนและไม่สมดุลยังอาจทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างท้องถิ่นและรัฐบาลกลาง (วุฒิสภา ต้นไชย, 2557)

การทุจริตและความไม่โปร่งใсыังคงเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อการเมืองท้องถิ่นในประเทศไทย โดยเฉพาะในด้านการจัดสรรงบประมาณและการดำเนินโครงการต่างๆ การขาดกลไกที่เข้มงวดในการ

ตรวจสอบและการไม่โปร่งใสในการดำเนินการอาจส่งผลให้ทรัพยากรท้องถิ่นถูกนำไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์และขัดขวางการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ นอกจากนี้การทุจริตในระบบท้องถิ่นยังส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในรัฐบาลท้องถิ่น และทำให้การปฏิรูปการเมืองในระดับท้องถิ่นมีความยากลำบาก (โกวิท พงงาม, 2559)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการการเมืองท้องถิ่นเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเมืองท้องถิ่นมีประสิทธิภาพและส่งผลกระทบต่อพัฒนาที่ยั่งยืนได้อย่างแท้จริง แต่ในประเทศไทยยังมีข้อจำกัดในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับท้องถิ่น เนื่องจากการขาดการศึกษาและการฝึกอบรมในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง รวมถึงการขาดกลไกที่ช่วยให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรีและโปร่งใส นอกจากนี้ความไม่แน่นอนทางการเมืองและการขาดความไว้วางใจระหว่างประชาชนกับรัฐบาลท้องถิ่นยังส่งผลให้การมีส่วนร่วมในกระบวนการการเมืองท้องถิ่นมีความจำกัด (อรทัย ก๊กผล, 2552)

4. ผลกระทบของการเมืองท้องถิ่นต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การเมืองท้องถิ่นในประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในการผลักดันกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนในหลายมิติ โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจและสังคม การดำเนินการของหน่วยงานท้องถิ่นสามารถส่งผลดีหรือเสียต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับพื้นที่อย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพิจารณาผลกระทบทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อที่จะสามารถวิเคราะห์และปรับปรุงกลไกการทำงานของภาครัฐท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.1 ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

การเมืองท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยการวางแผนและดำเนินโครงการต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสร้างรายได้และความยั่งยืนทางเศรษฐกิจในชุมชน เช่น การสนับสนุนกิจกรรมเศรษฐกิจที่มีฐานอยู่ในท้องถิ่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างงาน และการส่งเสริมอุตสาหกรรมท้องถิ่น การสนับสนุนเหล่านี้สามารถเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและลดปัญหาความยากจนในท้องถิ่นได้ (ศีกานต์ อีสสระชัยศ, 2559)

การส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นและการสร้างรายได้ในชุมชน โครงการพัฒนาทางเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น เช่น การส่งเสริมการเกษตร การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และการสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในท้องถิ่นเป็นปัจจัยที่ช่วยเพิ่มการสร้างรายได้ในชุมชนและกระจายความมั่งคั่งให้กับประชาชนในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง (จรัส สุวรรณมาลา, 2558) อย่างไรก็ตามการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นต้องคำนึงถึงความยั่งยืนในระยะยาว ไม่ใช่เพียงแค่การกระตุ้นเศรษฐกิจในระยะสั้นเท่านั้น

โครงการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืนหรือขาดการบริหารจัดการที่ดี แม้การเมืองท้องถิ่นจะมีบทบาทสำคัญในการผลักดันการพัฒนาทางเศรษฐกิจในท้องถิ่น แต่การบริหารจัดการที่ไม่ดีหรือการดำเนินโครงการที่ไม่ยั่งยืนสามารถนำไปสู่ผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างไม่คุ้มค่า หรือการขาดการติดตามผลที่เหมาะสม ปัญหานี้อาจทำให้โครงการพัฒนาไม่บรรลุเป้าหมายและเกิดผลเสียต่อเศรษฐกิจในระยะยาว

4.2 ผลกระทบด้านสังคม

การเมืองท้องถิ่นไม่เพียงแต่ส่งผลต่อเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อด้านสังคม โดยเฉพาะการเสริมสร้างความเป็นอยู่ของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองในท้องถิ่น รวมถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ยังคงมีอยู่ในบางพื้นที่

การเสริมสร้างความเป็นอยู่ของประชาชน โครงการพัฒนาที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐท้องถิ่น มักจะมุ่งเน้นไปที่การปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชน เช่นการสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านสุขภาพ การศึกษา และที่อยู่อาศัยซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นให้กับชุมชนในท้องถิ่น การส่งเสริมการพัฒนาในด้านสังคมนี้จะช่วยเพิ่มศักยภาพและการเข้าถึงบริการพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับประชาชน

การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการเมืองท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งทำให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาในชุมชนได้ โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ จะช่วยเพิ่มความโปร่งใสและสร้างความเชื่อมั่นในการบริหารงานท้องถิ่น (ยন্ত্রการ จินะคำปา และ ศิวรักษ์ ศิวารมย์ ,2560)

ปัญหาความเหลื่อมล้ำและการขาดโอกาส ในขณะที่เดียวกันความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่เกิดจากการเมืองท้องถิ่นก็ยังคงเป็นปัญหาสำคัญ เช่น ความไม่เสมอภาคในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการต่างๆ ของประชาชนในพื้นที่ห่างไกล ความขาดโอกาสในการพัฒนาของชุมชนที่ด้อยโอกาส หรือการขาดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการใช้ชีวิตประจำวัน ทำให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมยังคงอยู่

4.3 ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาที่ยั่งยืนไม่สามารถบรรลุผลได้หากปราศจากการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งการเมืองท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและดำเนินการในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ท้องถิ่น การตัดสินใจของหน่วยงานท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือโครงการพัฒนาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ สามารถส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งการพัฒนาที่ไม่คำนึงถึงความยั่งยืนอาจก่อให้เกิดปัญหาทางสิ่งแวดล้อมที่ยืดเยื้อและยากที่จะฟื้นฟูได้ในอนาคต

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่น การเมืองท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ โดยต้องมีการบริหารจัดการที่มีความยั่งยืน เช่นการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การรักษาพื้นที่สีเขียว และการจัดการกับขยะมูลฝอยอย่างมีระบบ (วินัย วีระวัฒนานนท์,2539) หน่วยงานท้องถิ่นสามารถมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการพัฒนาแหล่งน้ำให้สามารถใช้ได้อย่างยั่งยืน

การพัฒนาที่ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อม แม้ว่าการพัฒนาท้องถิ่นจะสามารถนำมาซึ่งประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม แต่บางครั้งการพัฒนาเหล่านี้ก็อาจก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การปล่อยสารมลพิษลงสู่แม่น้ำลำคลอง หรือการขยายพื้นที่เมืองที่ทำให้เกิดการสูญเสียพื้นที่สีเขียว (เสรี วรพงษ์,2014) ผลกระทบเหล่านี้ไม่เพียงแต่ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน แต่ยังมี

อาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและสุขภาพของประชาชนในระยะยาว ดังนั้นการพัฒนาที่ยั่งยืนสามารถกลายเป็นปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ต้องการการดูแลและแก้ไขอย่างรอบคอบ การนำหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนมาปรับใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่นจึงเป็นเรื่องสำคัญ เพื่อให้การพัฒนาเกิดขึ้นอย่างสมดุลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยต้องมีการควบคุมและกำกับดูแลอย่างรัดกุมจากภาครัฐท้องถิ่นเพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

5. แนวทางการเสริมสร้างบทบาทการเมืองท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การเมืองท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับชุมชน การเสริมสร้างบทบาทนี้จะช่วยให้การพัฒนาในท้องถิ่นมีความยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยสามารถใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความโปร่งใส การมีส่วนร่วมของประชาชน และการพัฒนาศักยภาพผู้นำท้องถิ่น

5.1 การเสริมสร้างความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน

การเสริมสร้างความโปร่งใสในกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับท้องถิ่น ซึ่งสามารถทำได้โดยการเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนได้รู้เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นในภาครัฐ ตัวอย่างเช่นการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในการเผยแพร่ข้อมูลงบประมาณและการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (จุฑาทิพย์ คล้ายทับทิม, 2553) การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถเกิดขึ้นได้ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจที่ส่งผลต่อชีวิตประจำวันของชุมชน โดยใช้วิธีการที่เหมาะสม เช่นการประชุมสาธารณะ การสำรวจความคิดเห็น หรือการจัดตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วยตัวแทนจากทุกภาคส่วนในชุมชน ซึ่งจะช่วยให้การพัฒนาเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

5.2 การพัฒนาศักยภาพของผู้นำท้องถิ่น

ผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการผลักดันการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับท้องถิ่น ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพของผู้นำท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยการจัดฝึกอบรมและการศึกษาต่อเนื่องในด้านการจัดการ การวางแผนพัฒนา และการพัฒนาทักษะการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้นำท้องถิ่นต้องสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและเข้าใจถึงความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนในด้านต่างๆ (นรินุช ดำรงชัย, 2018) การสร้างเครือข่ายระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับภาครัฐส่วนกลางและองค์กรที่เกี่ยวข้องก็จะช่วยให้การพัฒนามีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่นการร่วมมือกับภาครัฐธุรกิจและองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) เพื่อให้การพัฒนาที่มีผลกระทบต่อชุมชนและสังคม

5.3 การบูรณาการนโยบายการพัฒนาที่ยั่งยืนระหว่างส่วนกลางและท้องถิ่น

การบูรณาการนโยบายการพัฒนาที่ยั่งยืนระหว่างภาครัฐส่วนกลางและภาครัฐท้องถิ่นมีความสำคัญในการสร้างความสอดคล้องในกระบวนการพัฒนา โดยภาครัฐส่วนกลางสามารถให้การสนับสนุนในด้านทรัพยากรความรู้ และนโยบายที่เหมาะสม ขณะที่ภาครัฐท้องถิ่นสามารถปรับใช้กับบริบทท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบูรณาการนี้ต้องมีกระบวนการที่ชัดเจน เช่นการทำงานร่วมกันระหว่างกระทรวงต่าง ๆ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำแผนพัฒนา โดยมีการประเมินผลและปรับปรุงนโยบายอย่างต่อเนื่อง (ชินินทร์ วะสี

นนท์ ,ธวัชชัย กุณวงษ์ และ สมบูรณ์ ชาวชายโงง,2553) นอกจากนี้ยังสามารถใช้ระบบข้อมูลที่เชื่อมโยงกันระหว่างส่วนกลางและท้องถิ่นเพื่อการวางแผนและตัดสินใจที่ถูกต้องและทันเวลา

6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การเมืองท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับท้องถิ่นของประเทศไทย โดยการบริหารจัดการทรัพยากรและการตัดสินใจในระดับท้องถิ่นสามารถส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน และสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน จากการวิเคราะห์พบว่าการเมืองท้องถิ่นมีผลกระทบในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลทั้งในเชิงบวกและลบ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของประชาชน การเมืองท้องถิ่นสามารถมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการสร้างระบบเศรษฐกิจท้องถิ่นที่แข็งแกร่ง การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน และการดูแลสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามการเมืองท้องถิ่นยังเผชิญกับความท้าทายหลายประการ เช่น ความเหลื่อมล้ำในการกระจายอำนาจ ความขาดความโปร่งใสในกระบวนการตัดสินใจ และการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในบางพื้นที่ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับท้องถิ่นเกิดผลสำเร็จ เพราะจะช่วยให้การตัดสินใจในการพัฒนาสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน นอกจากนี้การมีการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานของท้องถิ่นสามารถสร้างความโปร่งใสและเพิ่มความเชื่อมั่นของประชาชนได้

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในประเทศไทย

เพื่อเสริมสร้างบทบาทของการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย ควรมีการพัฒนาและปฏิรูปหลายด้าน จากการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเป็นกลยุทธ์สำคัญในการเพิ่มความสามารถในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการให้อำนาจในการตัดสินใจและการจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นมากขึ้นจะช่วยให้ท้องถิ่นมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวให้เข้ากับความต้องการเฉพาะของแต่ละพื้นที่ได้ดียิ่งขึ้น การส่งเสริมการกระจายอำนาจต้องประกอบไปด้วยการเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรและการบริการสาธารณะ การสร้างระบบการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถช่วยให้เกิดการบริหารจัดการที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ การพัฒนาระบบนี้ควรรวมไปถึงการสร้างหน่วยงานตรวจสอบที่เป็นอิสระ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเผยแพร่ข้อมูลและรับข้อเสนอแนะจากประชาชน เพื่อให้มีการติดตามและประเมินผลได้อย่างครอบคลุมและโปร่งใส การส่งเสริมความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาสามารถช่วยเพิ่มความไว้วางใจและสร้างความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- โกวิท พวงงาม. (2559). *การจัดการปัญหาการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. สถาบันพระปกเกล้า. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2020). *โครงสร้างและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด* [ออนไลน์]. สืบค้นจาก <http://www.dla.go.th>
- จรัส สุวรรณมาลา. (2558). *การพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น บนเส้นทางการกระจายอำนาจของไทย. ใน KPI year book: คู่มืออำนาจในการเมืองการปกครองไทย* (น. 1-33).
- จุฑาทิพย์ คล้ายทับทิม. (2553). *การเมืองเรื่องสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ชนินทร์ วะสีนนท์, ธวัชชัย กุณวณิช, & สมบูรณ์ ชาวชายโฆง. (2553). *คนรุ่นใหม่กับการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน*. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นรินทร์ ดำรงชัย. (2018). *แนวทางการสร้างความยั่งยืนในการพัฒนาชุมชนไทยภายใต้แนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียง. วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช*, 31(1), 92-107.
- วินัย วีระพัฒนานนท์. (2539). *สิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: บริษัท สองสยาม จำกัด.
- ยন্ত্রการ จินะคำปา, & ศิวรักษ์ ศิวารมย์. (2560). *กระบวนการพัฒนาต้นแบบชุมชนบริหารจัดการตนเอง: กรณีของตำบลขมภู อำเภอสารภ จังหวัดเชียงใหม่. วารสารบัณฑิตวิจัย*, 8(1), 183-197.
- วุฒิสาร ตันไชย. (2557). *การกระจายอำนาจและประชาธิปไตยในประเทศไทย*. สถาบันพระปกเกล้า.
- ศิกานต์ อิศระชัยยศ. (2559). *การพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น: ประสบการณ์จากนานาชาติและทางเลือกเพื่อพัฒนาท้องถิ่นไทย. วารสารสถาบันพระปกเกล้า*, 9(1), 72-98.
- เสรี วรพงษ์. (2014). *สิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาที่ยั่งยืน. วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ*, 1(1), 1-20.
- สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น. (2020). *บทบาทและการทำงานของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล* [ออนไลน์]. สืบค้นจาก <http://www.dla.go.th>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อรทัย กักผล. (2552). *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน สำหรับนักบริหารท้องถิ่น*. สถาบันพระปกเกล้า.
- Dick-Sagoie, C. (2020). Decentralization for improving the provision of public services in developing countries: A critical review. *Cogent Economics & Finance*, 8(1). <https://doi.org/10.1080/23322039.2020.1804036>
- Göçoğlu, V., & Göçoğlu, İ. D. (2024). Local potentials for achieving sustainable development goals: qualitative evidence from local governments in Türkiye. *Local Government Studies*, 1–22. <https://doi.org/10.1080/03003930.2024.2380028>
<https://doi.org/10.1080/00472330680000031>

- Meadows, D. H., Meadows, D. L., & Randers, J. (2004). *Limits to growth: The 30-year update*. Chelsea Green Publishing.
- Mutebi, A. M. (2004). Recentralising while Decentralising: Centre-Local Relations and “CEO” Governors in Thailand. *Asia Pacific Journal of Public Administration*, 26(1), 33–53. <https://doi.org/10.1080/23276665.2004.10779284>
- Painter, M. (2006). ‘Thaksinocracy or managerialization? Reforming the Thai bureaucracy’. *Journal of Contemporary Asia*, 36(1), 26-47.
- Putnam, R. D. (2000). *Bowling alone: The collapse and revival of American community*. Simon & Schuster.
- Rosenbaum, w. (2023). *Environmental politics and policies*. Sage publishing
- Sachs, J. (2015). *The age of sustainable development*. Columbia University Press.
- Sachs, J. D. (2009). *The end of poverty: Economic possibilities for our time*. Penguin Press.
- United Nations. (2015). *Transforming our world: The 2030 agenda for sustainable development*. United Nations.
- Wong, J. (2013). ‘The role of local governments in sustainable development’. *Journal of Public Policy*, 22(2), 75-92.
- World Commission on Environment and Development. (1987). *Our common future*. Oxford University Press.